

*CDA en GroenLinks aanhang ontevreden***The day after de Tweede Kamerverkiezingen 2012****Bestuurlijk Nederland blikt terug en kijkt vooruit**

Bijna 2600 benoemde en gekozen bestuurders van het Europees Parlement, van de Eerste en Tweede Kamer, van provincies, van gemeenten en van waterschappen in Nederland hebben enige dagen na de verkiezingen hun opvattingen kenbaar gemaakt over een aantal hoogst actuele politieke zaken. NRC Handelsblad en OverheidinNederland.nl deden uitgebreid onderzoek.

Eerste Kamer geen hobbel, kabinet zit hele rit uit, meerderheid voor kiesdrempel

Het is geen probleem als een nieuwe coalitie geen meerderheid heeft in de Eerste Kamer. Dat vindt 77% van bestuurlijk Nederland. De stelling dat het nieuwe kabinet binnen twee jaar zal vallen wordt slechts door 13 % van de bestuurders in ons land gedeeld. 56% is voorstander van het invoeren van een kiesdrempel en 86% wijst de invoering van een districtenstelsel af.

Geen vaste zittingstermijn, niet minder Kamerzetels

45% van bestuurlijk Nederland is voorstander van een vaste zittingstermijn van vier jaar voor de Tweede Kamer, 50% is tegenstander. 71% is tegenstander van de vermindering van het aantal Tweede Kamerzetels van 150 naar 100. 75% van bestuurlijk Nederland wijst het afschaffen van de Eerste Kamer af.

Negatieve geluiden uit CDA en GroenLinks

Opvallend is het hoge aandeel van de CDA-stemmers, dat negatieve oordelen uitspreekt over zowel het eigen verkiezingsprogramma, de beeldvorming, als de overtuigingskracht van de eigen lijsttrekker. Ook GroenLinks heeft te maken met negatieve oordelen over vorenstaande punten.

CDA en Groenlinks voor oppositierol, SP en D66 willen in regering

Gevraagd naar de opstelling van de partij bij de nieuwe coalitievorming geven de CDA-stemmers de voorkeur aan de oppositie (80%). GroenLinks scoort hier 71%. De VVD-stemmers gaan voor 100% voor regeringsdeelname, voor de PvdA geldt 99%. SP en D66-stemmers spreken zich voor 65%, respectievelijk 47% uit voor regeringsdeelname.

VVD en SP content met huidige visies, CDA ontevreden

Gevraagd naar de aantrekkingskracht van het huidige verkiezingsprogramma reageert 90% van de VVD positief. Bij het CDA bedraagt dit percentage 34%. De huidige maatschappijvisie van de SP wordt door 93% van de SP-stemmers positief beoordeeld. Bij het CDA bedraagt het vergelijkbare percentage 52.

Samsom en Rutte positief, Sap en Van Haersma Buma negatief

De aantrekkingskracht van de huidige lijsttrekker wordt door de verschillende partijen anders beoordeeld. Samsom wordt door 97% als goed beoordeeld, voor Rutte geldt een percentage van 96%, Sap en Van Haersma Buma sluiten de rij met respectievelijk 33 en 23 %.

SGP beste politici, GroenLinks minste politici, nieuw talent bij PVV het laagst

De eigen politici worden bij de SGP als beste beoordeeld (100% geeft als oordeel goed). Bij GroenLinks is het aandeel het laagst (41%). De rekrutering van nieuw talent wordt door de ChristenUnie het best gedaan (76%), de PVV scoort het laagst met 36%.

Partijen moeten deels linkser, deels rechtser

Ruimte voor het debat over de koers binnen de eigen partij wordt het meest positief beoordeeld door de ChristenUnie (84%). De PVV scoort het laagst met 26%. Op sociaal economisch terrein vindt 20% van de D66 stemmers dat de partij linkser moet worden. GroenLinks scoort hier een percentage van 40%. Ook PvdA (37%) en SP (25%) moeten volgens hun stemmers zich linkser gaan opstellen. Van de PVV-stemmers vindt 33% dat de partij op sociaaleconomisch terrein men zich rechtser moet opstellen. Bij het CDA is dit 21%.

Op het punt van criminaliteit, het terugdringen van asielzoekers en de inburgering vindt 22% van de PvdA dat men zich linkser moet gaan opstellen. PVV (52%), VVD (39%) en CDA (31%) gaan voor een meer rechtse koers.

ChristenUnie meer Europees, PVV minder. Arbeidsmarkt, woningmarkt en gezondheidszorg belangrijkste dossiers

Op Europees vlak vinden de stemmers van ChristenUnie (25%), PvdA (19%) en VVD (18%) dat gekozen moet worden voor een meer pro Europese opstelling. Minder pro-Europees vindt steun bij de stemmers op de PVV (44%) en SGP (26%). De belangrijkste dossiers die het nieuwe kabinet moet oppakken zijn arbeidsmarkt 29%, woningmarkt 28% en gezondheidszorg 21%.

Specifieke vragen zijn gesteld aan alleen de eigen kiezers van de onderscheiden partijen

VVD: Rutte profiteert van premierbonus

Van de VVD-stemmers vindt 60 % dat Mark Rutte geprofiteerd heeft van de premierbonus, 6% vindt dat dit onvoldoende is gebeurd. Ook 60% heeft veel vertrouwen dat de VVD voldoende beleidswensen gehonoreerd krijgt bij de formatie, 33% van de VVD-stemmers heeft er een beetje vertrouwen in. De VVD-stemmers zijn in meerderheid (51%) tegen de mogelijkheid om naast de PvdA nog een derde partij mee te nemen in het nieuw te vormen kabinet, 42% is voor en 7% heeft geen oordeel. De meest genoemde derde partij is naast het CDA (68%), D66 met 56%.

PvdA: geen meerderheid voor samenwerking met SP in kabinet

De PvdA-stemmers vinden in meerderheid (52%) dat zij niet samen met de SP in de regering moeten gaan zitten. Slechts 20% toont zich echt voorstander. 52% van de PvdA stemmers vindt dat de partij onder Samsom linkser is geworden. 43% zegt geen verandering te kunnen bespeuren.

CDA: samenwerking op regionaal niveau à la CSU in Bayern

Het CDA moet volgens hun stemmers zich meer richten op het landelijk gebied (39%). Daarbij komt dat 77% vindt dat men het zuiden weer moet terugwinnen. Op het punt van de bundeling van de Christelijke krachten is 42% het oneens om daar extra inzet voor te leveren. 31% is daar wel voorstander van.

Een groot aandeel CDA-stemmers (51%) is van opvatting dat de partij niet op zoek hoeft te gaan naar een nieuwe naam om daarmee de binding van niet-Christelijken te versterken. Een kleiner aandeel (35%) is daar juist wel voor. Samenwerken op regionaal niveau in federatief verband, zoals de CSU dat in Duitsland doet, wordt door 68% van de CDA stemmers positief beoordeeld. Slechts 12% denkt daar negatief over.

75% van de CDA-stemmers vindt dat het CDA zich meer moet gaan inzetten op normen en waarden (Nieuwe Moraal).

GroenLinks: meer aandacht voor duurzaamheid en milieu

70% van de GroenLinks-stemmers vindt dat Jolande Sap als partijleider moet blijven. 20% vindt dat vervanging voor de hand liggend is (de peiling heeft plaatsgevonden voor het moment dat Jolande Sap is gestopt). GroenLinks moet als de keuze gemaakt moet worden tussen duurzaamheid en sociale economie zich meer richten op duurzaamheid en milieu (40%) dan op sociale economie (22%). 34% vindt dat er geen koersverandering nodig is.

ChristenUnie en SGP: standvastig in hun aanpak

94% van de ChristenUnie stemmers vindt dat de partij zich voldoende geprofileerd heeft als Christelijke partij. 69% van de SGP-stemmers vindt dat vrouwen niet voor de Tweede Kamerverkiezingen bij hun partij moeten kandideren. 23% heeft hierover geen oordeel en 7% vindt dat vrouwen wel moeten kunnen kandideren.

D66: De media-aandacht is de oorzaak

De stelling ‘D66 won licht maar toch viel de uitslag volgens sommigen tegen. Waar lag dat aan?’ is voorgelegd aan D66-stemmers. 72% van deze stemmers geeft als oorzaak de media-aandacht, die teveel is uitgegaan naar de strijd tussen PvdA en VVD.

Slechts 2% noemt als oorzaak het leiderschap van Alexander Pechtold.

PVV: partij nog niet klaar voor het post-Wilders tijdperk

48% van de PVV-stemmers vindt dat de PVV een ledenpartij moet worden. 43% vindt van niet. 50% van de PVV-stemmers vindt het niet nodig dat de partij congressen houdt, waar ‘leden’ invloed kunnen uitoefenen op de koers van de partij. 43% denkt daar anders over. 54% van de PVV-stemmers vindt dat de PVV-fractieleden voldoende invloed hebben op de koers van hun fractie. Met betrekking tot inhoudelijke punten is vermindering van de invloed van de Europese Unie (54%) belangrijker dan de immigratie van niet-westerse allochtonen (37%). Duidelijk is dat de PVV-stemmers (54%) van oordeel zijn dat de PVV nog niet is voorbereid voor de periode na Geert Wilders. 31% denkt dat dit wel het geval is en 15% heeft over dit vraagstuk geen mening.

Lokale partijen: stemmen meer dan gemiddeld op GroenLinks, D66 en CDA

Vertegenwoordigers van lokale partijen stemmen meer op GroenLinks, D66 en het CDA dan de landelijke verkiezingsuitslag aan geeft. PVV en SP hebben minder aanhang bij de lokale partijen.

Horst, 16 oktober 2012
OverheidinNederland.nl

Voor uitgebreidere info zie: www.OverheidinNederland.nl

Onderzoeksbureau OverheidinNederland.nl

TOP-onderzoek

OverheidinNederland.nl maakt de overheid zichtbaar waar de overheid onzichtbaar blijkt te zijn.

Onderzoeksbureau OverheidinNederland.nl doet periodiek onafhankelijk onderzoek naar opvattingen zoals die leven binnen alle overheidslagen in Nederland. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het T(ransparant) O(verheids) P(anel). Het panel is samengesteld op basis van alle gekozen en benoemde personen, die werkzaam zijn bij het Rijk, de Provincie, de gemeenten en de Waterschappen. Afhankelijk van het soort onderzoek kunnen deelpopulaties bij het onderzoek worden betrokken.

Wilt u zelf ook onderzoek doen met betrekking tot opvattingen (groepen) van bestuurders van alle onderscheiden overheidsgroepen (Rijk, provincie, gemeente en waterschap)?

Weet dat er meer mogelijk is, dan u denkt.

Contact

OverheidinNederland.nl
Het Communicatiehuis
Expeditiestraat 12
5961 PX Horst

info@OverheidinNederland.nl
KvK-nummer 54213975
077-3987246

Twitter: <https://twitter.com/OverheidinNL>

Facebook: <http://www.facebook.com/OverheidinNederland.nl>